ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΥΠΟΤΡΟΦΙΩΝ Β ΛΥΚΕΙΟΥ
2021-2022
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ ΤΡΕΙΣ (3)

ΚΕΙΜΕΝΟ Α (*αποσπάσματα*)

1) Δράσαντες δὲ **τοῦτο** καὶ ξυγκαλέσαντες Κερκυραίους εἶπον ὅτι **ταῦτα** καὶ βέλτιστα εἴη καὶ ἥκιστ᾽ ἂν δουλωθεῖεν ὑπ᾽ Ἀθηναίων, τό τε λοιπὸν μηδετέρους δέχεσθαι ἀλλ᾽ ἢ μιᾷ νηὶ ἡσυχάζοντας, τό δέ πλέον πολέμιον ἡγεῖσθαι.

Θουκυδίδης, Ἱστορίαι, Βιβλίο 3ο, Κεφάλαιο 71

2) Καὶ ὁ μὲν ταῦτα **πράξας** ἔμελλεν **ἀποπλεύσεσθαι**· οἱ δὲ **τοῦ δήμου** προστάται πείθουσιν αὐτὸν πέντε μὲν ναῦς τῶν αὐτοῦ σφίσι καταλιπεῖν, ὅπως ἧσσόν τι ἐν κινήσει ὦσιν οἱ ἐναντίοι, ἴσας δὲ αὐτοὶ πληρώσαντες ἐκ σφῶν αὐτῶν ξυμπέμψειν.

Θουκυδίδης, Ἱστορίαι, Βιβλίο 3ο, Κεφάλαιο 75

3) Ἡμέρας τε ἑπτά, ἃς ἀφικόμενος ὁ Εὐρυμέδων ταῖς ἑξήκοντα ναυσὶ παρέμεινε, Κερκυραῖοι σφῶν αὐτῶν τοὺς ἐχθροὺς δοκοῦντας εἶναι ἐφόνευον, τὴν μὲν αἰτίαν ἐπιφέροντες τοῖς τὸν δῆμον καταλύουσιν, ἀπέθανον δέ τινες καὶ ἰδίας **ἔχθρας ἕνεκα**, καὶ ἄλλοι χρημάτων σφίσιν ὀφειλομένων ὑπὸ τῶν λαβόντων·

Θουκυδίδης, Ἱστορίαι, Βιβλίο 3ο, Κεφάλαιο 81

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

Απόσπασμα Ι

Ἀφικομένης δὲ νυκτὸς ὁ μὲν δῆμος ἐς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰ μετέωρα τῆς πόλεως καταφεύγει καὶ αὐτοῦ ξυλλεγεὶς ἱδρύθη, καὶ τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα εἶχον· οἱ δὲ τήν τε ἀγορὰν κατέλαβον, οὗπερ οἱ πολλοὶ ᾤκουν αὐτῶν, καὶ τὸν λιμένα τὸν πρὸς αὐτῇ καὶ πρὸς τὴν ἤπειρον. Τῇ δ᾽ ὑστεραίᾳ ἠκροβολίσαντό τε ὀλίγα καὶ ἐς τοὺς ἀγροὺς περιέπεμπον ἀμφότεροι, τοὺς δούλους παρακαλοῦντές τε καὶ ἐλευθερίαν ὑπισχνούμενοι· καὶ τῷ μὲν δήμῳ τῶν οἰκετῶν τὸ πλῆθος παρεγένετο ξύμμαχον, τοῖς δ᾽ ἑτέροις ἐκ τῆς ἠπείρου ἐπίκουροι ὀκτακόσιοι.

Θουκυδίδης, Ἱστορίαι, Βιβλίο 3ο, Κεφάλαια 72-73

Απόσπασμα ΙΙ

Κι αφού πέρασε κι αυτή η μέρα έγινε πάλι μάχη και νίκησαν οι δημοκρατικοί, γιατί είχαν το πλεονέκτημα πως κρατούσαν τα πιο ισχυρά μέρη και είχαν περισσότερο κόσμο μαζί τους· ως και οι γυναίκες τούς βοηθούσαν παλληκαρίσια, πετώντας κεραμίδια από τις στέγες των σπιτιών, κι αντέχοντας στην ταραχή καλύτερα απ' ό,τι συνήθως ταιριάζει στο φυσικό τους.

(Μετάφραση: Ε. Λαμπρίδη)

Θουκυδίδης, Ἱστορίαι, Βιβλίο 3ο, Κεφάλαιο 74

Α. Να μεταφράσετε στη νέα ελληνική γλώσσα τα αποσπάσματα του κειμένου Α.

Μονάδες 20

Β. Αφού διαβάσετε τα αποσπάσματα Ι και ΙΙ του κειμένου Β, να εντοπίσετε τα πλεονεκτήματα των δημοκρατικών που οδήγησαν στη νίκη τους εναντίον των ολιγαρχικών στη μάχη που διαδραματίστηκε στην πόλη της Κέρκυρας (να παραθέσετε τα αντίστοιχα χωρία).

Μονάδες 10

Γ1. Να γράψετε τους ζητούμενους τύπους για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις των κειμένων:

ταῦτα: την κλητική του ενικού αριθμού στο αρσενικό γένος και τη γενική του πληθυντικού αριθμού στο θηλυκό γένος
νηὶ: την ονομαστική και τη δοτική του πληθυντικού αριθμού
προστάται: τη δοτική και κλητική του ενικού αριθμού
κινήσει: την ονομαστική του ενικού αριθμού και τη δοτική του πληθυντικού αριθμού
Ἡμέρας: την αιτιατική του ενικού αριθμού και τη δοτική του πληθυντικού αριθμού
ἃς: τη γενική του ενικού αριθμού στο αρσενικό γένος και τη δοτική του πληθυντικού αριθμού στο ουδέτερο γένος
τοὺς ἐχθροὺς: την αιτιατική του ενικού αριθμού και τη δοτική του πληθυντικού αριθμού
τὸν δῆμον: τη δοτική του ενικού και πληθυντικού αριθμού
τινες: την αιτιατική του ενικού και τη δοτική του πληθυντικού αριθμού στο αρσενικό γένος
χρημάτων: την αιτιατική του ενικού αριθμού και τη δοτική του πληθυντικού αριθμού

Μονάδες 20

Γ2. Να γράψετε τους ζητούμενους τύπους για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις των κειμένων:

ξυγκαλέσαντες: το γ΄ενικό πρόσωπο της οριστικής στον ίδιο χρόνο και στην ίδια φωνή
εἶπον: το β΄ ενικό πρόσωπο της προστακτικής στον χρόνο και τη φωνή που βρίσκεται
εἴη: το γ΄ενικό πρόσωπο του μέλλοντα της οριστικής και την ονομαστική ενικού της μετοχής του ενεστώτα στο αρσενικό γένος
ἡγεῖσθαι: το γ΄ ενικό πρόσωπο της οριστικής ενεστώτα
πράξας: το γ΄ πληθυντικό πρόσωπο της ευκτικής του ενεστώτα στη φωνή που βρίσκεται
πείθουσιν: το β΄ πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής του ενεστώτα στη μέση φωνή
ξυμπέμψειν: τον ίδιο τύπο στη μέση φωνή
λαβόντων: το β΄ ενικό πρόσωπο της υποτακτικής του ίδιου χρόνου στην ενεργητική φωνή και το απαρέμφατο του ενεστώτα στην ενεργητική φωνή

Μονάδες 20

Δ1. Να αναγνωρίσετε συντακτικά τους όρους του κειμένου Α (αποσπάσματα) με την έντονη γραφή και να δηλώσετε τον όρο στον οποίο αναφέρονται.

Μονάδες 12

Δ2.
«Δράσαντες δὲ τοῦτο καὶ ξυγκαλέσαντες Κερκυραίους εἶπον ὅτι ταῦτα καὶ βέλτιστα εἴη καὶ ἥκιστ᾽ ἂν δουλωθεῖεν ὑπ᾽ Ἀθηναίων, τό τε λοιπὸν μηδετέρους δέχεσθαι ἀλλ᾽ ἢ μιᾷ νηὶ ἡσυχάζοντας, τό δέ πλέον πολέμιον ἡγεῖσθαι.».
α) Να χωρίσετε την παραπάνω περίοδο λόγου του κειμένου Α (απόσπασμα 1) σε προτάσεις.
β) Να αναγνωρίσετε την πρόταση με ρήμα το «εἴη» **(είδος, συντακτική θέση).**

Μονάδες 8

Ε1. *Δράσαντες, εἶπον, δέχεσθαι, πράξας, ναῦς*: **Να γράψετε ένα ομόρριζο ουσιαστικό ή επίθετο (απλό ή σύνθετο) στα νέα ελληνικά για καθεμιά από τις παραπάνω λέξεις των κειμένων.**

Μονάδες 5

Ε2. Να εντοπίσετε στο κείμενο Α (αποσπάσματα 1-3) λέξεις που έχουν ετυμολογική συγγένεια με τις παρακάτω λέξεις: *παράκληση, εφησυχασμός, παραπομπή, άφιξη, όγκος.*

Μονάδες 5

ΝΑ ΕΧΕΤΕ ΕΠΙΤΥΧΙΑ!!!